

ผลการประชุม APEC Finance Ministers' Meeting 2018 ครั้งที่ ๒๕

รวบรวมข้อมูลโดย ส่วนความร่วมมือภูมิภาคและพหุภาคี
สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเอเปค (APEC Finance Ministers' Meeting: APEC FMM) ครั้งที่ ๒๕ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๕-๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๑ ณ กรุงพอร์ตมอร์สบี รัฐเอกราชปาปัวนิวกินี โดยมีรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐเอกราชปาปัวนิวกินี (นาย Carles Abel) เป็นประธาน พร้อมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือผู้แทนระดับสูงจากสมาชิกเอเปค ๒๐ เขตเศรษฐกิจ (ยกเว้นสาธารณรัฐเปรู) และผู้แทนจากองค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) กลุ่มธนาคารโลก (World Bank Group: WBG) และธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) โดยแนวคิดหลักของการประชุมเอเปคประจำปี ๒๕๖๑ คือ การสร้างโอกาสอย่างครอบคลุม เพื่อเปิดรับอนาคตทางดิจิทัล (Harnessing Inclusive Opportunities, Embracing the Digital Future) โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การประชุม APEC FMM ครั้งที่ ๒๕ มีการหารือที่สำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑.๑ สถานการณ์เศรษฐกิจโลกและภูมิภาค นับแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๐ เศรษฐกิจโลกยังคงเติบโตอย่างเข้มแข็ง แต่ในช่วงระยะ ๖ เดือนที่ผ่านมา เศรษฐกิจโลกเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ อาทิ ความเปราะบางทางการเงิน ระดับหนี้ภาครัฐและภาคเอกชนที่เพิ่มสูงขึ้น ความตึงเครียดทางการค้าและการเมือง ความไม่สมดุลของเศรษฐกิจโลก รวมถึงความไม่เท่าเทียมและปัญหาเชิงโครงสร้างที่ส่งผลต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจที่อ่อนแอ เป็นต้น ทั้งนี้ ภูมิภาคเอเปคยังคงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลก โดย ADB และ APEC Policy Support Unit คาดว่าเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเปคในปี ๒๕๖๑ จะขยายตัวร้อยละ ๓.๗ - ๔.๑ จากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ ๓.๕ จากการขยายตัวของการบริโภคภายในประเทศเป็นสำคัญ โดยที่ประชุมสนับสนุนให้สมาชิกเอเปคดำเนินนโยบายการเงิน การคลัง และการปฏิรูปเชิงโครงสร้างในการรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างศักยภาพในการเติบโตอย่างทั่วถึงและมีส่วนร่วม เพื่อที่จะยกระดับการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะปานกลาง

๑.๒ การเร่งรัดการลงทุนและระดมทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Accelerating Infrastructure Development and Financing) โครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพมีความสำคัญต่อการยกระดับการผลิต ส่งเสริมการเชื่อมโยง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สร้างงาน และเสริมสร้างการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมและทั่วถึง ทั้งนี้ ภูมิภาคเอเปคเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนงบประมาณเพื่อลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน โดย Global Infrastructure Hub (GIH) ได้ประมาณการว่า ในระหว่างปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๘ ภูมิภาคเอเปคมีความต้องการเงินทุนเพื่อลงทุนโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉลี่ยเป็นจำนวนถึง ๒.๑ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี ช่องว่างด้านโครงสร้าง

พื้นฐานขนาดใหญ่สามารถจัดการได้ด้วยการเพิ่มการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานโดยการกระจายเงินลงทุนผ่านแหล่งเงินทุนระยะยาว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน รวมทั้งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการลงทุน สนับสนุนการดำเนินโครงการโครงสร้างพื้นฐานที่สามารถสร้างผลตอบแทน (Bankable) และพัฒนาโครงสร้างทางการเงินเพื่อที่จะสามารถดึงดูดนักลงทุนสถาบันในระยะยาว

๑.๓ การสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงิน (Advancing Financial Inclusion)

การเข้าถึงบริการทางการเงินเป็นส่วนสำคัญในการเสริมสร้างการเติบโตอย่างมีส่วนร่วมและทั่วถึง ซึ่งจะช่วยยกระดับการเข้าถึงผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินของประชาชนและภาคธุรกิจ และสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดีของประชาชน ที่ประชุมจึงสนับสนุนให้สมาชิกเอเปคให้ความรู้ทางการเงินและส่งเสริมการใช้นวัตกรรมด้านการเงินเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินเพิ่มขึ้น

๑.๔ การผลักดันความร่วมมือด้านภาษีและความโปร่งใส (Fostering International Tax Cooperation and Transparency) ความร่วมมือด้านภาษีระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความชัดเจน ความโปร่งใส และความเป็นธรรมของระบบภาษีระหว่างประเทศ โดยที่ประชุมสนับสนุนให้สมาชิกเอเปคดำเนินการตามมาตรฐานขั้นต่ำ (Minimum Standards) ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการป้องกันการกัดกร่อนฐานภาษีและการโยกย้ายกำไรไปต่างประเทศ (Base Erosion and Profit Shifting: BEPS) ของ OECD ร่วมกับกลุ่มประเทศสมาชิก G๒๐ โดยการเข้าร่วมใน Inclusive Framework รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลทางภาษีตามมาตรฐานสากลเพื่อความโปร่งใสและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

๑.๕ การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเซบู (Implementing the Cebu Action Plan)

แผนปฏิบัติการเซบูเป็นแผนงานสำหรับกรอบการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเอเปค ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการ ๑๐ ปี (ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๗) เพื่อเสริมสร้างให้ภูมิภาคเอเปคมีการรวมกลุ่มทางการเงินที่เพิ่มขึ้น โปร่งใส มั่นคง และเชื่อมโยงกันยิ่งขึ้น โดยสนับสนุนให้สมาชิกเอเปคเริ่มดำเนินการตามแผนปฏิบัติการเซบูภายในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ โดยให้เป็นไปตามความเหมาะสมและบริบทภายในของแต่ละเขตเศรษฐกิจ โดยที่ประชุมรับทราบการมีส่วนร่วมของสภาที่ปรึกษาทางธุรกิจเอเปค (APEC Business Advisory Council: ABAC) ในการสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเซบู

๑.๖ การบริหารการเงินและการประกันภัยเพื่อรองรับความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Financing and Insurance) ที่ประชุมตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบการจัดการทางการเงินเพื่อรับมือกับความเสี่ยงจากภัยพิบัติที่เพิ่มขึ้นในภูมิภาคเอเปค และยินดีที่คณะทำงานด้านการบริหารการเงินและการประกันภัยเพื่อรองรับความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Working Group on Disaster Risk Financing and Insurance) ร่วมกับ WBG และ OECD ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือสมาชิกเอเปคในการรับมือกับความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจและการเงินที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ นอกจากนี้ มีการจัดทำรายงานเกี่ยวกับกรอบการดำเนินงานด้านการจัดทำประกันภัยสำหรับสินทรัพย์สาธารณะเพื่อรับมือกับความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดย WBG และรายงานเกี่ยวกับการจัดการกับภาระหนี้สินของรัฐบาลอันเกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติโดย WBG และ OECD ในครั้งนี้ ผู้แทนกระทรวงการคลังได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการดำเนินนโยบายการประกันภัยเพื่อรองรับความเสี่ยงจากภัยพิบัติในภูมิภาคเอเปค โดยในส่วนของไทย รัฐบาลได้ดำเนินโครงการประกันภัยข้าวนาปีตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกษตรกรมีการจัดการความเสี่ยงด้านการผลิตผ่านการประกันภัยและบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากภัยธรรมชาติ

นอกจากนี้ กระทรวงการคลังรัฐเอกราชปาปัวนิวกินีได้ริเริ่มให้มีการจัดทำแนวทางพัฒนาศักยภาพ (Capacity Building Package) ของสมาชิกเอเปคในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเร่งรัดการลงทุนและการระดมทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสนับสนุนการเข้าถึงบริการทางการเงิน และการผลักดันความร่วมมือด้านภาษีและความโปร่งใส โดยจะรวบรวมกรณีศึกษา (Case Studies) และแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) ของสมาชิกเอเปคในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ รวมถึงจัดสัมมนาเชิงนโยบายเพื่อให้สมาชิกเอเปคได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ระหว่างกันด้วย

๒. การประชุม APEC Finance Ministers' Retreat ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเอเปคได้มีการหารือถึงกลยุทธ์ทางการเงินยุคดิจิทัล (Public Finance Strategies in the Digital Age) โดยปัจจุบันสมาชิกเอเปคให้ความสำคัญกับการดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล การสนับสนุนให้ภาครัฐจ่ายเงินให้แก่ประชาชนโดยตรงผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ การส่งเสริมการให้ความรู้ทางการเงิน เป็นต้น ทั้งนี้ ที่ประชุมได้หารือถึงกลยุทธ์ทางการเงินเพื่อรับมือกับความท้าทายต่าง ๆ ในภูมิภาค เช่น ความเสี่ยงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ปัญหาการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เป็นต้น โดยสนับสนุนให้ดำเนินนโยบายเพื่อส่งเสริมความโปร่งใสทางการเงินผ่านการจัดทำกลยุทธ์ทางการเงินระยะปานกลาง (Medium-Term Fiscal Strategies) และการรักษาระดับหนี้สาธารณะภายใต้กรอบความยั่งยืนทางการเงิน ในการนี้ ผู้แทนกระทรวงการคลังได้รายงานให้ที่ประชุมทราบถึงการดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment Master Plan) ว่าเป็นการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินของประเทศไทยโดยการสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยลดต้นทุนการบริหารจัดการเงินสดของประเทศ และส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้สะดวก ปลอดภัยและรวดเร็ว

๓. การประชุม ABAC's Executive Dialogues with APEC Finance Ministers เป็นการประชุมระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเอเปค ผู้แทนระดับสูงจากสภาที่ปรึกษาทางธุรกิจเอเปค (ABAC) และผู้บริหารจากภาคเอกชน เพื่อหารือในประเด็นเกี่ยวกับการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีทางการเงิน (Fintech) ซึ่งที่ประชุมสนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานของภูมิภาคเอเปคผ่านการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP) พร้อมทั้งพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งยังได้เน้นย้ำถึงบทบาทของ Fintech ในการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินอย่างทั่วถึงและมีเสถียรภาพยิ่งขึ้น โดยจำเป็นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลด้วย

อนึ่ง การประชุม APEC FMM ครั้งที่ ๒๖ จะจัดขึ้นในเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ ณ สาธารณรัฐชิลี